

Cestu jsem si domluvil na polovinu března. Velení armády ani moji nadřízení v ČT nebyli proti. Hlavně u vojáků mi totiž pomohlo loňské natáčení. S Lukášem jsme ukázali, že dokážeme připravovat a posílat reportáže i z válečné zóny.

Tentokrát jsme měli letět českým leteckým speciálem s českou vojenskou delegací vedenou náměstkem ministryně obrany Martinem Bartákem a náčelníkem generálního štábu Vlastimilem Pickem. Naši cestu ale zásadně ovlivnila tragická událost v jižním Afghánistánu. Den před odletem, v pondělí 17. března 2008, v Hilmandu zahynul druhý český voják. O život přišel při útoku sebevražedného atentátníka u města Gerešk. Kromě něj tam zemřeli ještě jeho dva dánští kolegové. Navíc byli zraněni tři další Češi, jeden z nich velmi těžce.

Tato smutná zpráva naši cestu ale nezrušila. Vlastimil Pícek rozhodl, že do Afghánistánu poletíme a navštívíme všechny jednotky tak, jak jsme plánovali. Letecký speciál navíc mohl při zpáteční cestě přivést ostatky padlého českého hrdiny.

V tu chvíli jsem ještě nevěděl, že oním mrtvým vojákem je Milan Štěrba, přezdívaný Bosna, kterého jsem osobně znal. Doma jsme se několikrát potkali při natáčení. Vystupoval i v mém dokumentu, který jsme o Skupině speciálních operací natočili s režisérem Vladimírem Kotlářem. Samozřejmě jsem už při oznámení této tragické události trochu tušil, že zabitého budu znát. SOG totiž nebyla velká jednotka, s většinou jejich bojovníků jsem se proto někdy setkal.

Letecký speciál nejdříve zamířil do Lógaru, k českému Provinčnímu rekonstrukčnímu týmu. Na místě jsem natočil reportáž o prvních projektech této nové české jednotky v Afghánistánu. Češi převzali po Američanech dostavbu dvou nemocnic a několika škol. Velmi důležité pro místní převážně zemědělské obyvatelstvo bylo dobudování chladíren na ovoce a zeleninu. Ani v reportáži z Lógaru samozřejmě nemohly chybět reakce českých vojáků na smrt jejich kolegy v Hilmandu. Na kameru mi

promluvili dva muži ze 102. průzkumného praporu z Prostějova. Jmenovali se Radim Vaculík a Robert Churý. Oba svorně tvrdili: „Samozřejmě že jsme se za něj modlili. Je to těžká rána pro Armádu České republiky.“

Víc k tomu nedokázali říct. Byli to hodní kluci, ale s vystupováním před kamerou neměli žádné zkušenosti. Prostě se styděli mluvit, aby se jim jejich kolegové z armády nebo lidé u nich doma v hospodě nesmáli. Nemučil jsem je proto před kamerou dlouho. Jejich suché vyjádření do mé reportáže stačilo. Byl to autentický hlas vojáků z Afghánistánu.

V mém materiálu kromě nich vystupoval taky afghánský guvernér provincie Lógar Abdulláh Wardak. K těmto třem lidem se bohužel ještě v této kapitole vrátím. Dva během několika týdnů zemřeli, jeden z nich přišel o nohu a ruku.

Reportáž jsme s Lukášem ustrýhali a e-mailem poslali podklady do Prahy na Kavčí Hory. Na flešce jsme ji v MPEG formátu nechali vojenským počítačovým specialistům, kteří ji přes internet poslali do Prahy, a vyrazili letadlem za Skupinou speciálních operací do Hilmandu.

Nejdříve jsme zase letěli na Camp Bastion, odkud nás vrtulníky přepravili na bojovou základnu Price v Gerešku. Tam nás už čekali vojáci SOGu. Nálada tady byla po smrti jednoho z nich hodně smutná.

Přiletěli jsme navečer a v podstatě jsme nemohli nic dělat. Po tragické události byly zastaveny všechny vojenské operace SOGu. Podobně postupovalo velení ISAF u všech koaličních jednotek. Mělo to zabránit zbytečným ztrátám, ke kterým by mohlo dojít, kdyby vojáci místo racionálního chování začali jednat emotivně. Tedy pokud by se chtěli nepříteli prostě jenom pomstít.

Večer jsme společně s Lukášem seděli s vojáky na lavičkách před jedním z polních stanů. Přestože na bojových základnách platil přísný suchý zákon, tedy žádný alkohol, někdo přinesl dvě flašky